

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyně JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobce: L. L.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO: 00006963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze 16. 10. 2024,
č. j. X,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku byly podle § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“) a podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 7. 2024, č. j. X. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci zamítnuta žádost o přiznání starobního důchodu, neboť nesplnil podmínky § 28 zákona č. 155/1995, o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včasně podanou žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Uvedl, že se nachází v tíživé životní situaci, je nemocný, musí hradit léky a další náklady (bydlení, strava, osobní hygiena, ...). Pokud nebude mít žádný finanční příjem, *bude nucen krást*, což by mohlo vést k jeho návratu do výkonu trestu, čemuž se chce vyhnout. Tvrdí, že je zcela zdravotně indisponován a žádá, aby mu soud přiznal starobní důchod.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Upozornila, že žalobce nezpochybňuje skutkový stav věci, tedy že nesplnil zákonné podmínky pro přiznání starobního důchodu. Žalovaná je však povinná řídit se právními předpisy a nemůže rozhodovat mimo jejich rámec. Podle žalované žaloba neobsahuje žádný žalobní bod ve smyslu § 71 písm. d) s. ř. s., a proto není projednatelná. Dále uvedla, že pokud se žalobce domáhá, aby mu soud dávku přímo přiznal, jedná se o návrh nepřípustný, neboť soud nemůže nahrazovat rozhodnutí správního orgánu. V souvislosti s výkonem trestu žalobce žalovaná odkázala na judikaturu Ústavního soudu, podle které nelze činit stát odpovědným za to, že si žadatel svou situaci způsobil vlastním protiprávním jednáním (srov. usnesení ústavního soudu ze dne 8. 7. 2008, sp. zn. I. ÚS 1292/08).
4. Žalobce v replice doplnil, že podle žalované může doplatit 40 000 Kč, aby splňoval potřebnou dobu pojištění a byl mu tak přiznán starobní důchod. Protože takovou částku nemá, navrhl, aby mu byl starobní důchod přiznán a tato částka byla následně postupně srážena z jeho důchodových dávek.
5. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
6. Nejprve se krajský soud zabýval otázkou, zda žaloba splňuje všechny náležitosti stanovené v § 71 s. ř. s. Krajský soud nesdílí názor žalované, podle něhož žaloba postrádá žalobní bod ve smyslu § 71 písm. d) s. ř. s. Ačkoli žalobce výslovně nezpochybňuje skutková zjištění správních orgánů, z obsahu žaloby je zřejmé, že brojí proti právnímu posouzení své situace. Žalobce nepopírá, že nesplnil zákonem stanovenou dobu pojištění, namísto toho namítá, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti o starobní důchod nepřihlíží k jeho zdravotnímu stavu a tíživé životní situaci. Z toho, že žalobce žádá přiznání starobního důchodu, lze podle krajského soudu dovodit, že nesouhlasí s právním závěrem správních orgánů, že nesplnění podmínky potřebné doby pojištění bez dalšího znamená zamítnutí dávky.
7. Nezpochybnění skutkového stavu nebrání projednatelnosti žaloby, žalobní bod může spočívat i výhradně v právním hodnocení věci nebo v námitce nepřiměřenosti rozhodnutí. Z tohoto pohledu je třeba žalobu považovat za projednatelnou. Krajský soud proto žalobu neodmítl, ale věcně projednal, a to v souladu s dispoziční zásadou v mezích žalobních bodů uplatněných žalobcem.
8. Podle § 28 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.*
9. Podle správních orgánů žalobce nesplnil potřebnou dobu pojištění, neboť získal pouze 17 let a 191 dnů celkové doby pojištění. S ohledem na dobu pojištění tak žalobce nesplňuje

podmínky uvedené v § 29 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a nesplňuje ani alternativní podmínky potřebné pro získání starobního důchodu uvedené v § 29 odst. 2 až 4 téhož zákona.

10. Jak již bylo uvedeno, ve shodě s žalovanou lze konstatovat, že žalobce v žalobě nijak nezpochybňuje skutková zjištění správních orgánů. Žalobce netvrdí, že získal potřebnou dobu pojištění jako jednoho ze zákonných předpokladů pro vznik nároku na starobní důchod podle § 28, resp. § 29 zákona o důchodovém pojištění.
11. Namísto toho žalobce poukazuje na svou nepříznivou finanční situaci, zdravotní stav a další osobní poměry. Tyto skutečnosti však nemohou na závěrech správních orgánů ničeho změnit, neboť se nejedná o hlediska, která se při posuzování nároku na starobní důchod zohledňují. Nárok na starobní důchod vzniká při splnění zákonem stanovených podmínek, zejména dosažením důchodového věku a získáním potřebné doby pojištění. Nezávisí na aktuální životní situaci žadatele, ale výhradně na splnění těchto objektivních kritérií. Správní orgán tak není oprávněn přiznat dávku toliko na základě sociální potřeby. Jinými slovy, subjektivní životní situace žalobce, jakkoli může být lidsky pochopitelná, nemůže nahradit zákonem požadovanou dobu pojištění ani jinou zákonnou podmínku.
12. Protože skutečnosti tvrzené žalobcem samy o sobě nemohou založit nárok na přiznání starobního důchodu, nezbyvá soudu než žalobci připomenout, že pro osoby v tíživé životní situaci existují jiné formy sociální pomoci. Jedná se především o dávky pomoci v hmotné nouzi (např. příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc), případně o dávky státní sociální podpory (např. příspěvek na bydlení). Žádosti o tyto dávky se podávají na příslušném Úřadu práce podle místa trvalého pobytu. Současně platí, žalobce může podat novou žádost o přiznání starobního důchodu, která bude posouzena na základě aktuálního skutkového a právního stavu.
13. K požadavku žalobce, aby soud ve výroku rozsudku přímo přiznal starobní důchod, krajský soud pro úplnost uvádí, že v rámci přezkumu správního rozhodnutí není oprávněn takovému návrhu vyhovět. Úkolem správních soudů není nahrazovat rozhodnutí správního orgánu vlastním rozhodnutím ve věci samé, ale přezkoumávat zákonnost napadeného rozhodnutí. Správní soud tedy nemůže rozhodnutí správního orgánu změnit a sám rozhodnout o přiznání dávky, jak navrhuje žalobce. Není však správný závěr žalované, že uvedený návrh činí žalobu nepřijatelnou. Takový petit je třeba vykládat jako návrh na zrušení napadeného rozhodnutí, přičemž skutečnost, že žalobce formuloval svůj požadavek jinak, nepůsobuje nepřijatelností žaloby. Soud v takovém případě pouze v odůvodnění rozsudku uvede, že nemohl rozhodnout způsobem navrženým žalobcem (srov. KÜHN, Zdeněk a spol. *Soudní řád správní: komentář*. k § 71 s. ř. s., 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019).
14. Krajský soud uzavírá, že přezkoumává napadené rozhodnutí v rozsahu námitek, které žalobce konkrétně a výslovně uplatnil ve své žalobě (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž obsah, rozsah a kvalita žaloby předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že žádná z výslovně uplatněných námitek nebyla shledána důvodnou, soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
15. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., když žalobce nebyl v soudním řízení úspěšný a žalovaná

jako správní orgán rozhodující ve věci důchodového pojištění nemá právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 2 s. ř. s.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice dne 9. července 2025

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně